

א' בטבת, התשפ"א
16 דצמבר 2020
סימוכין: 477720420

הנדון: עדכון מספר 1 לסמל הירוק 2021

רקע

ההמלצות לסימון מזונות [בסמל ירוק](#) פורסמו לראשונה לקראת ינואר 2020. ההמלצה לסמן בסמל זה הנה הליך משלים לתקנות הסמל האדום, במסגרת תקנות ההגנה על בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), התשע"ח-2017. כחלק ממודל הסמל הירוק התחייבנו [למודל עדכון](#). אנו רואים חשיבות רבה לסימון נרחב של מנעד המזונות המתאימים להיות מסומנים בסמלים ירוקים והמשקפים את [ההנחיות התזונתיות הלאומיות](#). בעת הזו, בה החוסן והמניעה חשובים למניעת תחלואה כרונית וזיהומית, יש מקום לקדם את הסמל הירוק העוזר לצרכנים לקנות בריא ובכך להגן על עצמם. שנה זו היא השנה הראשונה ליישום מודל העדכון. הערות ציבור ותעשייה הגיעו באופן נרחב, הועדה דנה בהערות אלו ובמסמך שלהלן מובאות ההמלצות העדכניות לסימון בסמל ירוק.

התארגנות נדרשת מצד התעשייה:

- א. ניתן לסמן מזונות בסמל הירוק לפי מסמך עדכון זה מה 1.1.2021
- ב. ינתנו שנתיים לעדכון סמלים על מזונות בהם השתנו הקריטריונים
- ג. סמל ירוק ללחם יחליף את סמל 'אפשריבריא' - ינתנו שנתיים להורדת הסמל 'אפשריבריא' בלחמים הנושאים את הסמל כיום. לא יהיה סימון חדש של 'אפשריבריא' על לחם שלא קיבל אישור עד כה לסמל זה, החל מינואר 2021.

ההמלצות המעודכנות לסמל הירוק - 2021

משרד הבריאות מקדם מהלך שמטרתו לעודד צריכת מזונות בריאים וזאת על ידי סימון המזונות המומלצים בסמל ירוק. מהלך זה נעשה כחלק מהמלצות ועדת האסדרה התזונתית לסימון מזון. כחלק ממהלך זה, ממליץ משרד הבריאות ליצרנים, יבואנים ומשווקי מזון לסמן את המזונות העומדים בתנאים לסמל ירוק, ובכך ליישם את מטרת הסימון: לסייע לצרכנים בבחירת מזונות ההולמים את עקרונות התזונה הבריאה כפי שמומלצת בישראל. (קישור לקריאת: [ההמלצות התזונתיות החדשות, משרד הבריאות הישראלי 2019](#))

התנאים לקבלת הסמל הירוק, המפורטים בנספח מספר 1, נקבעו על ידי ועדה מדעית שמונתה על ידי משרד הבריאות לנושא זה, ועודכנו בהתאם להערות הציבור שנתנו בעקבות הפצת מסמך 'מודל העדכון לסמל הירוק' שהופץ ב 3.6.2020 על ידי המשרד.

חשוב לשים לב כי, הוראות תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), התשע"ח-2017, גוברות על התנאים לסמל הירוק. מכאן שלא ניתן לסמן סמל ירוק על מזון המחויב על פי תקנות כאמור לשאת סמל אדום. סימון מזון בסמל הירוק (החיובי) הוא וולונטרי. באחריות היצרנים/יבואנים/משווקים לפעול בהתאם להמלצות הוראות הסימון שנקבעו ע"י משרד הבריאות לרבות המזונות, התנאים, הסמל, מיקומו ועיצובו. כל שימוש בסמל הירוק יעשה לפי כללי העיצוב המפורטים בנספח מספר 3, לשילוט מדף או לסימון בחזית האריזה, וכן לפי מסמך ה-PDF המצורף (נספח 2), זאת בכדי להבטיח העברה אחידה של המסר בצורה עקבית לצרכנים. משרד הבריאות שומר לעצמו את האפשרות לשנות את המסגרת ליישום וניהול מודל הסימון בסמל ירוק.

נספח מספר 1
טבלת המזונות לסמל הירוק
הגדרות:

"תוספות" – כל תוספת לרבות "תוספי מזון" (כהגדרתם בחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015, למעט מים במוצרים מהצומח.

"תבלין" כהגדרתו בת"י 1359 בסעיף 103.1: צמח או חלקיו (כגון: שורשים, גבעולים, ניצני פרחים, עלים, זרעים - שלמים או חתוכים או טחונים), המוספים למזון למתן טעם או ריח, ומיץ לימון.

תבלינים בקטגורית הגבינות יענו להגדרת 'תבלין' למסמך זה ויכללו גם שום, בצל, שמיר ופטרזיליה.

"דגן מלא" (WHOLE GRAIN) כולל פסאודו-דגנים*: גרעיני דגן המורכבים מקריופסיס שלם, טחון, מבוקע או פתיתי, שרכיביו האנטומיים העיקריים – האנדוספרם, הנבט והסובין – נמצאים באותן כמויות יחסיות כפי שהם

נמצאים בקריופסיס השלם. המונח "דגן מלא" משמעותו גם קמח דגן מלא (ת"י 1241 סעיף 1.3.4)

* פסאודו דגנים - pseudo-grains הנו מונח מוסכם על ידי ה-FDA, ה-AACC ומועצת הדגנים המלאים (WGC). פסאודו דגנים הינם מזונות שנכללים בקטגורית הדגנים כיוון שההרכב התזונתי שלהם, אופן ההכנה

שלהם והשימוש בהם, דומים. פסאודו דגנים הנם מזונות כגון דוחן, קינואה, אמרנט, כוסמת וטף.

הערה כללית –

כל המזונות המפורטים יעמדו בכל הוראות ודרישות חקיקת המזון החלה עליהם

במוצרים שחל עליהם תקן ישראלי, יש לעמוד בדרישות התקן. עם זאת, ברשימה זו קיימים סייגים נוספים בנוסף להוראות התקן והם שיקבעו לסימון הירוק.

טבלה מספר 1: העקרונות על פיהם מבוסס הסמל הירוק

העיקרון	הסבר העקרון
1. ללא סמל אדום	מוצרים עם סמל אדום לא ישאו סמל ירוק
2. ערך סך קבוע לנתרן	כמות נתרן מקסימלית במזונות בהם אושרה הוספת מלח תהיה קבועה
3. מידת עיבוד מזון : מזון לא מעובד או מעובד מינמלית או מעובד (לפי) (NOVA)	ללא חומרי שימור
	ללא תוספי מזון למעט העשרה לפי תקן
	מעובד רק בעקבות ערבוב ו/או תוספות מותרות הפורטות בטבלה (כגון מלח, תבלינים ועוד)
	ללא מוצרים אולטרה-מעובדים
	למעט חריגים ספציפיים לפי קבוצת מזון
4. בהתאמה להנחיות התזונתיות	בהתייחסות לאוכלוסייה הכללית הבריאה
	בהתייחסות לאופן בו נאכל המזון: כגון: לא חטיף, לא שתיה
5. תרומה תזונתית	מהווה תרומה משמעותית לתזונה

טבלה מספר 2 : המזונות והתנאים לקבלת סמל ירוק 2021

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מ"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	
חזית האריזה		לפי התקן המחייב. במוצר מועשר לפי תקן מחייב	חלב לשתייה. כולל חלב דל לקטוז	מוצרי חלב
חזית האריזה	סך שומן – עד 5% כולל חלבון – עד 10% חלבון במוצר סופי	ללא תוספות למעט חומרי מוצא וחלבוני חלב	מוצרי חלב מותססים	מוצרי חלב
חזית האריזה	סך שומן: עד 5% כולל שומן רווי: עד 3% כולל נתרן: עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט תבלינים ומלח	גבינות	מוצרי חלב
חזית האריזה	נתרן: עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט תבלינים, מלח ומגבירי חוזק (בהתאם לתקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א - 2001	כגון טופו	מוצרים ע"ב קטניות
חזית האריזה	נתרן: עד 50 מ"ג	קטניות, מים, מלח	משקה קטניות	מוצרים ע"ב קטניות
חזית האריזה		ללא תוספות למעט	שמן	שמנים

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			א קבוצת מזון
	א תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	ב התייחסות לתוספות	ג תת- קטגוריה	
		חומצה אסקורבית וטוקופרולים	אבוקדו	צמחיים
חזית האריזה		ללא תוספות למעט חומצה אסקורבית וטוקופרולים	שמן שקדים	שמנים צמחיים
חזית האריזה		ללא תוספות למעט חומצה אסקורבית וטוקופרולים	שמן קנולה (לפתית)	שמנים צמחיים
חזית האריזה		ללא תוספות למעט חומצה אסקורבית וטוקופרולים	שמן חריע עשיר בחומצה אולאית	שמנים צמחיים
חזית האריזה		ללא תוספות למעט חומצה אסקורבית וטוקופרולים	שמן זית	שמנים צמחיים
שילוט מדף למכירה בתפזורת או חזית האריזה		ללא תוספות	זרעים אגוזים בוטנים ושקדים גולמיים. ניתן	זרעים אגוזים בוטנים ושקדים גולמיים

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	
			לקלות. ניתן להלבין שקדים. ניתן לקלף	
חזית האריזה		ללא תוספות	ממרח/ קמח 100% מקבוצה זו.	זרעים אגוזים בוטנים ושקדים גולמיים
שילוט מדף למכירה בתפזורת או חזית האריזה	נתרן: עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט מלח ותבלינים	גרעין הדגן בשלמותו. בכל צורת הכנה או אריזה (כגון: קלוי, מבושל, אפוי, מאודה, קפוא, מותפח, בשימורים, מונבט, או ארוז	דגנים ופסאודו- דגנים

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה (בוואקום) לא מטוגן.	
חזית האריזה		ללא תוספות	קמח מדגנים מלאים (נטחן מהגרעין בשלמותו בלבד)	דגנים ופסאודו- דגנים
חזית האריזה		ללא תוספות	פסטה מלאה לפי תקן	דגנים ופסאודו- דגנים
חזית האריזה	נתרן: עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט מלח ותבלינים	קרקרים, פריכות. 100% דגנים מלאים בלבד	דגנים ופסאודו- דגנים
חזית האריזה	נתרן: עד 400 מ"ג	1. גלוטן – עד 12% מתכולת הקמח 2. אנזימים – עמילן, גלוקוזידז וליפז 3. שמנים – בהתאם לרשימה של הסמל	100% דגנים מלאים, שמרים/מח מצת, מלח	לחם

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	
		הירוק 4. גרעינים וזרעים 5. קמחי קטניות		
שילוט מדף למכירה בתפזורת או חזית האריזה	נתרן: עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט מלח ותבלינים	גרעין בשלמותו כולל קטניות שבורות וקלופות. בכל צורת הכנה או אריזה (כגון: קלוי, מבושל, אפוי, מונבט, מאודה, קפוא, בשימורים, או ארוז בוואקום). לא מטוגן.	קטניות
חזית האריזה		ללא תוספות	קמח	קטניות

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			א קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	הנטחן מהקטנית בשלמותה 100%
חזית האריזה	נתרן: עד 300 מ"ג סך שומן: עד 7% כולל	ללא תוספות למעט: תבלינים, טחינה, שמן זית, לימון ומלח	ממרח קטניות	קטניות
חזית האריזה		ללא תוספות	טחינה גולמית	טחינה מזרעי שומשומין. שומשום מלא
חזית האריזה	נתרן עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט תבלינים ומלח	סלט טחינה	טחינה מזרעי שומשומין. שומשום מלא
חזית האריזה	נתרן: עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט תבלינים, מלח, מים, שמנים צמחיים מקבוצת ה'שמנים הצמחיים' בטבלה זו	שימורי דגים	דגים
שילוט מדף		ללא תוספות	דגים (גולמיים) לא	דגים

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			א קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מ"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	
			מעובדים. טריים או קפואים	
חזית האריזה	נתרן עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט תבלינים, מלח	אפויים/צלוי ים/מתובלי ם	דגים
שילוט מדף			ביצים טריות בקליפתן	ביצים
חזית האריזה	נתרן עד 300 מ"ג	ללא תוספות	טריים, מצוננים או קפואים (גולמיים). שלמים, או חלקים. ללא חלקים פנימיים.	בעלי כנף
חזית האריזה	נתרן עד 300 מ"ג	ללא תוספות, למעט תבלינים, מלח	אפויים/צלוי ים/מתובלי ם	בעלי כנף
שילוט מדף למכירה בתפזורת או חזית האריזה		ללא תוספות	בכל צורת הכנה או אריזה (כגון אך	פירות

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	
			לא רק: קלוי, מבושל, אפוי, מאודה, קפוא, מרוסק, בשימורים, או ארוז בוואקום). כולל תמרים יבשים ופירות שיובשו בהקפאה ועברו תהליך שחזור לפני אכילתם. לא מטוגן. לא מיובש /יבש אחר מכפי	

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	
			שפורט לעיל. למעט אבקות, ריבות, מיצים, סילאן וקונפיטורו ת	
שילוט מדף למכירה בתפזורת או חזית האריזה	נתון: עד 300 מ"ג	ללא תוספות למעט מלח ותבלינים	בכל צורת הכנה או אריזה (כגון אך לא רק: קלוי, מבושל, אפוי, מאודה, קפוא, בשימורים, מיובש או ארז (בוואקום) לא מטוגן.	ירקות כולל פטריות מאכל ואצות
		ללא תוספות	תה	תה

אופן הסימון: בחזית האריזה או שילוט מדף	תנאים			קבוצת מזון
	א	ב	ג	
	תכולה מרבית ל 100 גרם או 100 מל"ל	התייחסות לתוספות	תת- קטגוריה	וצמחים להכנת משקה בחליטה
			וצמחים להכנת משקה בחליטה לפי תקן	וצמחים להכנת משקה בחליטה

* ניתן לערבב בין קטגוריות ירקות, פירות, קטניות (לא כולל קמח וממרחים), דגנים (גרעינים) ואגוזים ובלבד שהתנאים של כל קטגוריה ישמרו

נספח מספר 3

הוראות סימון מזון בסמל ירוק:

א. אופן הסימון בחזית האריזה:

1. הסימון בסמל החיובי יעשה בקדמת האריזה¹
2. כללי עיצוב לסימון החיובי בחזית האריזה יהיו זהים לכללי הסימון של סמלי המזון האדומים כפי שמפורט בתקנות [הגנה על בריאות הציבור \(מזון\) \(סימון תזונתי\), התשע"ח-2017](#), תקנה 9, פסקאות (1) עד (3), ובמסמך המצורף 'נספח 2- אופן סימון מזון בסמל ירוק'.

ב. אופן הסימון כשילוט מדף:

1. מידות השלט יותאמו על ידי המשווק. בכל מקרה, יש למקם את שילוט המדף כך שיתייחס למוצרים העונים לדרישות הנחיה זו בלבד. אם לשם כך נדרשת הפרדה פיזית של המדפים- יש לבצע על מנת למנוע הטעת הצרכן באשר להרכב המוצרים הסמוכים ומוצעים למכירה באותו מדף.
2. שילוט המדף יתבצע לפי הנוסחים הבאים בלבד, וניתן לשלב בו את הסמל הירוק וסמלים נוספים כגון

סמל הרשת, הרשות וארץ המקור:

- דגים (גולמיים) טריים או קפואים
- אגוזים, זרעים, בוטנים ושקדים גולמיים
- ביצים טריות
- פירות וירקות טריים
- דגנים מלאים גולמיים
- קטניות גולמיות

ניתן להוסיף בשילוט המדף: 'לפרטים נוספים באתר אפשריברי'א'

3. המשרד מפרסם [קובץ הנחיות לשילוט מדף](#) עם עיצוב ודוגמאות

¹ "קדמת האריזה - צד מצדדי האריזה, שמיועד להיות גלוי לעין הצרכן בעת הצגת המזון למכירה".